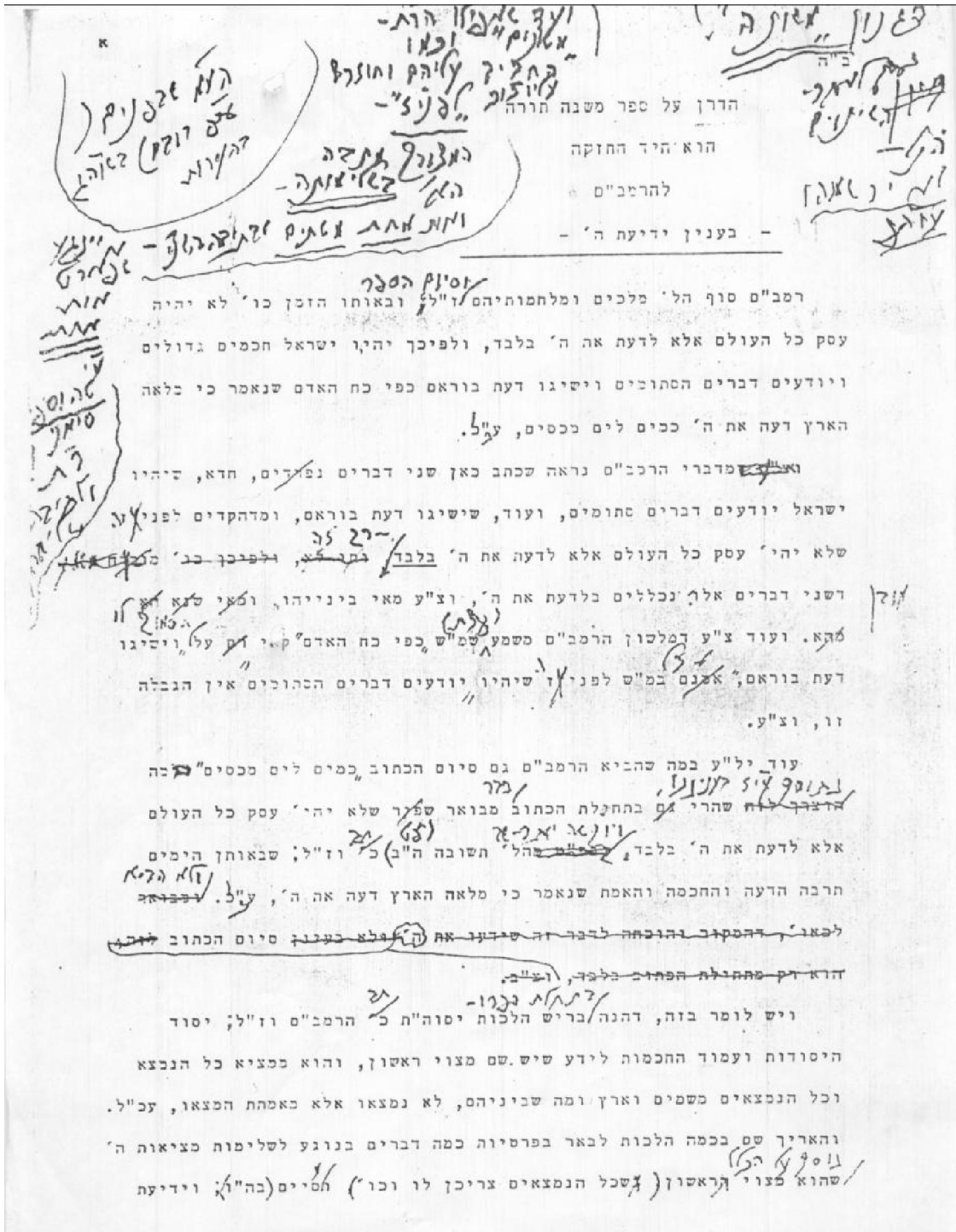

ההגהה שלפנינו היא מ"ההדרן" שנערך על-פי שיחות י"א ניסן (והמשכו בהתוועדויות שלאח"ז) ה'תשמ"ה, עבור בני תורה. לאחר זמן, בשנת תשמ"ה, נערכו הדברים מחדש עבור ה"לקוטי שיחות" השבועי ונדפסו (בשילוב עם שיחת ש"פ וארא ה'תשמ"ה) בלקו"ש חכ"ו שיחה א' לפ' יתרו (ע' 114 ואילך).

- סגנון "משונה"! גם לאחר השינויים (?) (?) ירשמוהו עוה"פ.
- ועד שאפילו הר"ת "משונים" וכמו החביב עליהם וחוזרים עליו כו"כ "לפני"ז" – המצורף מתיבה הא' – בשלימותה – ואות אחת משתים שבתיה השני' – איינגעשפארט אות אחת ע"י שהו[ן]סיפו[ן] סימני ר"ת (ולפני? זה (?)).

דבר זה מצות עשה שנאמר אנכי ה' אלקיך. ונראה מזה דס"ל להרמב"ם דכל
הני דברים בשלימות מציאות ה', שכתבם לפני ^{זו} נכללים במ"ע זו, ^{וע"ז} ואינו
מספיק מה שידוע ^{ע"ז} לכלות ע"ז מציאות ה', אלא ^{הכונה} שידוע גם פרטים אלק,
ובזה יחסיים המ"ע לידע אח ה', וכ"כ במודל עוז שם ה"א.

ונראה בזה, דהנה בשיטת הרמב"ם דהאמנת האלקות ^{היא} ממנין המצות

כמ"ש במנין המצות שבריש ספר היד ובס' המצוות מ"ע א' (וכ"ה שיטת הרמב"ן

בהשגותיו לסה"צ שם), הקשה הר' חסדאי (בכפר אור ה' והביאו האברבנאל
בספרו ראש אמנה פ"ו) ^{הוא} ~~במקום שידוע בזה שכל המצוות הן אלקי~~ מצוה ^{לפי}

לפי שהמצוה היא מן המצטרף ולא הצויר בזולת אלוקה מצוה ידוע, ולזה
כאשר נניח אמונת מציאות הא-ל מצוה, כבר נניח אמונת מציאות הא-ל קודמת
לאמונת מציאות הא-ל ^{וע"ז} ~~במקום קודמת~~ דלא יחכן ^{שהיא} מצוה
בלי מצוה וא"כ איך נצטוונו להאמין שיש שם אלוקה דלזה ^{במקום} בעינן מקודם
אמונה במצוה מצוה זו. ובבה"ג (הובא ברמב"ן שם) ס"ל כן להדיא דאין האמונה
ממנין המצוות ^{מסעם זה}, יעוי"ש.

אמנם האברבנאל שם (פ"ז ופי"ז) החזיק בדעה הרמב"ם ומבאר שאין הכוונה
ברמב"ם כפי שהבין הר' חסדאי שמצוה האמנת האלקות הוא שיש אלוקה נמצא,
אלא שהאלוקה ב"ה שכבר ידענו שהוא נמצא, כציאורו הוא יסר ראשון ויותר
שלם אשר בכל הכציאור וכו', יעוי"ש באורך. וכסעם זה נראה דכיוול הרמב"ם
כל הני פרטים במצוה ידיעה ה', וככשנ"ה, דהוי שחלק מצוה ידיעה ה' שבהם
נדע איך שהקב"ה הוא היותר שלם אשר בכל הכציאור וכו' ולקיום מצוה זו
בעינן שידע עכ"פ פרטים אלו.

והנה, כבר נהבאר בכלה מקובות (ראה ס' דרך מצוהיך להצמח צדק ספ"ב,
קונטרס הורת ההכידות ע' 14, ובהערה שם) דיוק לשונו של הרכב"ם ^{באכרו}
לידע שיש שם מצוי ראשון וכמו"כ כתב במצוה ידיעה האלקות (רכב"ם שם ה"ו)
ובמצוה אחרות השם (שם סה"ז) וידיעה דבר זה כ"ע, והוא כשום דחיוב המצוה
הוא לידע בידיעה שכלית וככו שהאריך בזה האברבנאל שם. ויעוי"ש שכ'
דאלה"כ לא יחכן ציווי על האמונה שאינו נקונה בראיין ובחירה, אלא ע"כ

דאין המ"ע האמונה בדברים אלו, אלא לימודם וידיעתם שמה יבא האדם אל האמונה, יעוי"ש.

ועפי"ז יובן מה שהרמב"ם מאריך בפרק זה בראיות מהכתובים שאין הקב"ה גוף וכו', ושהתוארים גשמיים שנאכרו בחורה הן לפי דעתן של בני אדם וכו', דלכאור' אין מקומם בס' היר' שזנינו הלכות הלכות ככ"ש הרמב"ם בהקדמתו לס' היר' (וראה בארוכה בס' ראש אכנה פי"ט), [ועפ"ש"כ הרמב"ם בסוף הקדמתו הנ"ל ש"אדם קורא בחושב"כ תחלה ואח"כ קורא בזה"י"ל דבכדי שתי" ידיעה נכונה כדרוש כוכר' לתוך התוארים גשמיים שנאכרו בחורה וכן בקשה משה וכו', [אמנם עפ"י הנ"ל ה"ל כן האריך הרמב"ם כשום שרק בידיעת דברים אלו מתקיימת מצות ידיעת השם, שאין ^{מקדמת באמונה} גרידא אלא בידיעה שכלית דוקא, וצ"ל ככ"פ ידיעה היסודות המתוארים בפרק ראשון של יסוה"ח, וא"ש.

והנה ככ"ז מבואר דס"ל להרמב"ם דלקיום מ"ע של האמנות האלקות אינו מספיק מה שבאמין באמונה פשוטה ובכללות הענין גרידא, אלא מוכרח שידע גם פרטי הדברים בנוגע לשלימות מציאותו ובענין בזה גם ידיעה והבנה שכלית בכל הני מקלי, וכמשנ"ח.

ונראה דקורו בזהר"פ וראו (זח"ב כה, א) דאיתא שם על הפסוק וידעתם כי אני ה' אלקיכם וכו', וז"ל; פקודא דא קדמא דכל פקודין כו' למנדע ליי' לקב"ה כו' דאיה שליטא עלאה דאיה רבון עלמא וברא עלמין כלהו שמיא וארעא וכל חיליהון, ע"ל - ^{בדברי היר' (כ"ב דברי הרמב"ם) שמצוה/ידיעה} ח"כח"ק ^{במקום על ידי} ~~לדיעה דוקא פרטיה~~, אין שמציאות ה' הוא היחיד ראשון ויוחר שלם, וכו', ⁵⁸⁴ ~~והנה ככ"ז הרמב"ם בהלכה ראשונה שבחוכנו הן~~ ^{לשג} הזהר, יסוד היסודות יעבוד החכמות (פקודא דא קדמא דכל פקודין) לירע כי שם מצוי ראשון (לכנדע ליי' לקב"ה) והוא ממציא כל נמצא וכל הנמצאים מכים וארץ ומה שביניהם כו' (וברא עלמין כלהו שמיא וארעא וכל חיליהון). ⁷⁷¹ ^{דקדוק} גם כ"ש הרמב"ם (בהלכה ה' שם) וז"ל. דמצוי הזה הוא אלפי העולם ארון

ידיעה היסודות האלקות
היא היסודות האלקות
היא היסודות האלקות
היא היסודות האלקות

ההקדמות

ראה במפרשי היד שציינו בכ"מ המקור לדבריו בזהר אף שבה?? לא הזכירו בין הספרים שמהם אסף(?) וכו' ההלכות.

כל הארץ, הוא כעין ^{הקרי} הזהר שם שכתב, דאית שליטא עילאה דאיהו רבון עלמא.

ואין להקשות דבזהר יליף ^{כג} מקרא דוידעתם כי אני ה"א ולא מאנכי ה"א כמ"ש הרמב"ם, ^כ דבזהר מירי בהא שכשה רבינו לימד ^ע ישראל עניני ידיעת השם קודם יציאת מצרים כדי שיאמינו בכל אינון ניסן וגבורן דעבד לון בכצרים (ככ"ש בזהר כס, ועי' בניצוצי זהר שם) ועשה כן לקיים מה שנאמר

אז וידעתם כי אני ה"א, אבל הא דבעינן אנן לקיים מצות ידיעת ה' אינן ^{זכר הדין} ^{אלו} ^ה ~~קרא דוידעתם גו'~~ אלא מדניצטוינו מצות הקב"ה ע"י משה רבינו ע"ה בסיני, ^{וכתוב} ~~וכתוב~~ הרמב"ם בפירוש המשנה סוף פ"ו דחולין, יעוי"ש. והציווי שנצטוינו אז על האמנת האלוקות הוא אנכי ה' אלוך, ^{פג} ~~וכתוב~~ בזהר גופא (ח"ג (רע"ם) דף רנו, ב) ^{כ"ג} ~~וז"ל~~ פקודא קדמאה אנכי, ~~ע"כ~~. ואף דלא ילפינן כקודם כחן חורה (ואיך ילפינן אופני וגדרי מצות

ידיעה ה' מוידעתם גו') אין זה אלא בילפוחא ^ל עיקר הדין, כסא"כ כשאינן אלא בהנרת גילוי מילחא, או לימוד פרסים במצוה שנצטוינו במ"ח וכיו"ב, וכבנדו"ד, ^{כ"ג} ~~כ"ג~~ ילפינן מלפני מ"ח כמו שכתבו האחרונים (עיין שדה חמד כללים מערכת האל"ף כלל שכא; ועוד. ויעויין רמב"ם סוף הל' מילה, גדולה מילה שנכרתו עלי' י"ג בריהות מכל מצות החורה שנכרתו עליהן ג' בריהות. הגם שהי"ג בריחות נאמרו כולהו לפני מ"ח והג' בריחות דחורה נאמרו לאחרי מ"ח, ודו"ק.)

והנה בריש ^במיסוה"ח מבאר מצות אהבת ה' ויראת ה' וכתב שם וז"ל;
 והאין היא הדרך לאהבה ויראתו בעה כיהבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים
 הגדולים ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ מיד הוא אוהב כו' לידע
 השם הגדול כו' ויפחד כו'; ולפי הדברים האלו אני מבאר כללים גדולים
 ממעשה רבון העולמים כדי שיהיו פתח למבין לאהוב את השם, עכ"ל. ^א ~~אשר~~ ^אמבאר
^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר
 מעשה כרכבה ושני פרקים במעשה בראשית, וסיים בביאור חילוקי הדינים דמעשה
 מרכבה ומעשה בראשית, ^א ~~אשר~~ ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר
 האלו וככיר כל הברואים כו' מוסיף אהבה לכקום וחצמא נפשו ויכמה בשרו
 לאהוב המקום ברוך הוא, וירא ויפחד משפלוהו ודלותו וקלותו וכו', ע"ל.
 וז"ל דהרמב"ם כ' בהקדמתו לס' היד שענין ספר זה הוא, הלכות הלכות,
 וכאן יצא כגדרו, לכאו', והארין לבאר פרטי "מעשיו וברואיו הנפלאים", ואה"נ
 דמצות האהבה ומצות היראה ^א ~~אשר~~ ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר
 ומעשה בראשית ^א ~~אשר~~ ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר
 כבואר כמ"ש בספר המצות { מצות עשה ג' } דאין החבוננות זו רק הכשר וחנאי
 שמבלעדה אין כאן קיום מצוה אלו, אלא דהחבוננות הוא גוף מעשה המצוה והחפצא
 של מצוה אלו "שנצטוינו שנחשוב ונחבונן בכחותיו ומאמריו ופעולותיו כו'
 ועי"ז הבא האהבה בהכרח" (א) אמנם בכל זה אין ^א ~~אשר~~ ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר

(*) ראה קנאת סופרים לקהמ"צ שם, ^א ~~אשר~~ ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר ^אמבאר
 ע' הכו, ד"ה להבין מצות אהבה (נדפס בהוספות לסהמ"צ להצ"צ ובהערות
 לשם ע' 408) ועוד.

ל' י' ?

בסדר עניני ידיעה ה', שהפרטים המצטרפים ומוכרחים לקיום מצוח אהבה
ויראה וכו' יהיו נסככים עליהם, ולכן כתב סיום עניני מעשה מרכבה ועניני
מעשה בראשית בהספן למצוח האהבה וכו' אף שביטולם ממצוח ידיעה ה'
והוי סיום הענינים בידיעה ה' שהחחיל לכתבם בפ"א בכדי להחליטם גם
למצוח האהבה והיראה. (א)

ועפכהנ"ל שמעשה בראשית ומעשה מרכבה ו"כ-נוגע לקיום מצוח ידיעה ה',
יבואר על נכון דברי הרמב"ם סוף הל' כלכים שכתב ב' דברים נפרדים, שידעו
דברים מחומים וישיגו דעה בוראם, ש"ל שהל' אף מעשה בראשית ומעשה מרכבה.
דהנה חלוק אופן השגת מעשה בראשית לאופן השגת מעשה מרכבה, נכמ"ש הרמב"ם
בהל' יסוה"ח פ"ד ה"י שמעשה בראשית דברים עמוקים הם אבל אינם כלי נקובק
מעשה מרכבה (שמזה נספיק נפ"מ לדינא אקאופן הדורשין מעשה מרכבה ומעשה
בראשית-עיי"ש ה"א).

וחילוק זה אינו חילוק בכמות וז"ל, שמעשה מרכבה הם יותר עמוקים, אלא
שחלוקים באופן זאיכות ההשגה, שמעשה בראשית כיון שהם ענינים שבהבריאה
נופא, אפשר להיות בהם גם השגה באופן חיובי, ובלשון המו"נ - השגה החיוב.
משא"כ מעשה מרכבה שהם ~~מקשורים~~ ^{ואינן} ~~מגודרי הבורא~~, וכמבואר בפיה"כ
להרמב"ם (חגיגה פ"ג מ"א, ויראה גם פתיחה למו"נ) שמעשה בראשית הוא חכמת
הטבע ומעשה מרכבה הוא חכמה אלוקות, ולכן א"א להשיג מעשה מרכבה ~~באופן~~ ^ל
החיוב ^ל רק בדרך שלילה, ~~בכחו שהרמב"ם אמר~~ ^{הוא} (ח"א פנ"ח גואילך) באריכות,

(א) ונראה עוד בזה דתנה יעויין ברמב"ם שם פ"ב ה"כ שכ"ו ז"ל והאין היא
הדרך לאהבתו ויראתו, בסעה שיחבונן האדם בפעשיו וברואיו הנפלאים

הגדולים כו' כיד הוא אוהב ומשבח וכפאר ומתאוה חאוה גדולה לידע השם הגדול
וכו' כמו שאכרו חכמים ^{ספרי ואהבתו ז"ח} בענין אהבה, שכתוב כך אהה
מכיר את מי שאכר והי' העולם, עכ"ל, שמה ששע שהענין ידיעה ה' הוא ^ל
אם הדבר המביא לידי אהבה, ^ל גם לאידך, ~~הוא המבוסס והמסודר דאהבת~~
ה', ועפ"ז יוכח בי"ח שכתב פרטי עניני ידיעה ה' בהספן למצוח האהבה
דאין זה רק כמעט דנוגעים ג"כ לקיום מצוח אהבה, אלא-שענינים אלו שבידיעה

ל

ל

1718
הקב"ה

הקב"ה אפסרי לומר רק חוארים שליים, ולדוגמא ~~א~~כשקוראין אותו חכט,
פיר' ע' סוללין מכנו עניני היפך ההכחה, ~~א~~^{ויפז} בשאר החואוים, ובידיעה
השלילה א"א לבא להטוה בטהוה הבורא, וכמבאר בכו"נ ע"ט (פנ"ט-כ) שידיעה
השלילה הוא ג"כ ידיעה וע"י ריבוי השלילות חקרב אל ההשגה והתי' יוחר
קרוב אליו, אבל כ"כ אכיתה הכבאו נשאר לע"לם למעלה כהשגה הנבוא, עיי"ש.
ועפי"ז י"ל דמעשה בראשית כהארז בסוף הל' מלכים בשט דברים שהוכיח,
והיינו שהגם דמעשה בראשית הם כהוברים כגולם וצורה, וככ"ס הרכב"ס בפ"ג
מיסוה"ג ה"ג שמעשה בראשית הם כרואים כחיברים גולט וצורה (כגון גלגלים)
וכעשה מרכבה הם צורה בלא גולט וכגון מלאכים), כ"כ דהרי גם מעשה בראשית
הם דברים עמוקים כנ"ל, והלכס הוא כיון שהט חלק כהבריאה שא"א לראוה הוכנס
וחשיבוהס-בעיני בשר, רק הם דברים נסתרים ועמוקים וצריך דעה רחבה להשיג
פיר' וביאור כל הדברים על כודיין; ככ"ס הרמב"ם בהל' יסוה"ח פ"ד הי"א,
ולכן כגדירם הרמב"ם בהל' מלכים בשט דברים שהוכיח, אכ"כ כ"כ כוכ"ס אפטר
להיות בהם השגה כנ"ל ולכן כוהב (בלו ~~ה~~ הגבלה) ויודעים דברים שהוכיח.
משא"כ מעשה מרכבה כגדירם הרמב"ם בהל' מלכים שה"ק השגה דעה בוראס, דהרי
במעשה מרכבה א"א להשיג השגה אכיתה וכנ"ל ^לזמו"נ, וכן כמבאר ג"כ בהל'
יסוה"ח פ"ג ה"ג (אכ"י) בנוגע למלאכים וז"ל, יכרו זה שהנביאים אוכרים
שראו כלאר כו' הכל כנראה הנבואה ודרך חזקה כו', ע"ל, וכ"כ בנוגע דעה

ה' הם ~~השגה~~ ^{השגה} ככ"ס האהבה, וזהו ~~ככ"ס~~ ^{כ"ס} האהבה וכנ"ל, ועיי' ג"כ לשונו
בהל' השוכה ספ"י (ושם ה"ג). ויש לומר כלשונם הרמב"ם ענינה של מצוה אהבה,
היא לא רק הכדה ורגש שבלב, כ"א ^אזה ~~ה~~ ^אהספשו קשורה באהבה ה' (ל' הרמב"ם
הל' השוכה ע"ה"ג) ונמצא שהצוה הידיעה ה' היא לא רק סיבה הכביאה לידי
אהבה ה' אלא דהרי גם חלק (וכרליות) מצוה האהבה, ולפי ^אז"ל ~~א~~ ^אוסכו ^אז"ל טוב נעט
לשון הרמב"ם בפ"ד מיסוה"ח דכהב וז"ל; ועניני ארבעה חקרים אלו שבהכח
מצוה האלו הם שהנכים הראשונים קודמין אותו מרמס, וכמבאר לכאן ^אז"ל
ההכוננות והידיעות בגדלות ה' וס היק כמצוה אלו, והיינו ששני הידיעות
בגדלות ה' חלקי כמצוה האהבה גופא, וכנ"ל.

ב"ה

ט

בוראם, וככ"ש שם פ"א ה"י שאין כח בדעת האדם החי שהוא מחובר מגוף
 ונפש להשיג אכיתית דבר זה על בוריו עיי"ש ובה"ס שם, ולכן כותב
 בהל' מלכים, וישיבו דעת בוראם כפי כח האדם דהיינו שהוא מוגבל כפי
 כח האדם, משא"כ במעשה בראשית שהגם שהם דברים סחומים מ"מ אפשר להיות
 בהם השגה אמיתית כנ"ל, ולכן אין בזה ההגבלה שהוא רק לפי כח האדם וכנ"ל.
 ועפ"י המבואר בחילוק אופן ההשגה של מעשה בראשית ומעשה מרכבה,
 יבואר ג"כ דיוק ~~ל"ל~~ הרכב"ם, ~~ל"ל~~ בהל' יסוה"ח פ"ג הי"א כותב בנוגע
 מעשה מרכבה וז"ל, דברים אלו שאמרנו בענין זה בשני פרקים אלו כמו סיפה
מן הים הם ממה שצריך לבאר בענין זה, ע"כ, ובנוגע למעשה בראשית/וכותב
(כפ"ד הי"ב) ז"ל, שכל הדברים האלו שדברנו בענין כמר מדלי הם, ע"כ, וז"ל
~~מפעם שינויים אלו.~~

ועפ"י הנ"ל ~~המבואר~~ דהבב עניני מעשה בראשית, להיוחס ענינים שבהבריאה
 גופא, לכן ה"ה בהגבלה, ככו שכל הבריאה הוא בהגבלה, ולכן הגם שכל המבואר
 בענין זה ברמב"ם הוא רק כללים וראשי פרקים, שלכן מגדיר מה שכותב בשם
 "כמר" (סיפה), מ"מ ה"ה כמו ערך סיפה לגבי דלי, שכמות הכים ~~המבוגים~~
 בדלי גופא הוא ג"כ בהגבלה וצמצום גדול, כמוכך בפסוקה משא"כ לגבי מעשה
 בראשית דייק בלשונו וכוהב כסיפה מן הים, ~~דמגיד שים נק' (בהלכה) מים~~
 שאין להם סוף (ביבמה קכא, א. ורמב"ם הל' גירושין פי"ג הט"ז), היינו שהוא
 כריבוי גדול שנקרא אין סוף, ~~ל"ל~~ שזהו ~~הבב~~ רמו ~~ל"ל~~ ים" (א) וכמו"כ

(א) עיין הוריות י, א. שני הלמידים שיש לך ביבשה ר"א חסמא ור"י בן
 גודגדא שיודעין לשער כמה ספות יש בים, וא"כ איך ~~הפך לקדוה~~ ~~ל"ל~~ לים
 מים שאין להם סוף, כיון שבמה יש ל' גבול, י"ל בזה שכיון שעפ"י חורה
 נקרא מים שאין להם סוף, ה"ז הוכחה שהוא כריבוי גדול כ"כ ~~ל"ל~~ בשם
 המושאל ~~הפך לקדוה~~ מים שאין להם סוף.
 ועוי"ל בזה עפ"י מש"כ (קהלת א, ז) ~~ל"ל~~ כל הנחלים הולכים אל הים והים
 איננו מלא מלא, ~~ל"ל~~ שלמי"ז י"ל דיודעין לשער כמה ספות כו' שמה משכע שיש

הוא בענייני כעשה מרכבה שהם למעלה מהגבלות וגדרי הבריאה, לכן הם בדוגמא לים שאין להם סוף, וכל השנתינו הוא רק כטיפה מן הים.

ועד 5 מאי 17 / ~~בכ"ה~~ כ"ה שבועות הרמב"ם ס"ט הכתוב כמים לים ככמים, שבזה מרמז, ~~בכ"ה~~

שהגם שלע"ל ישיגו דעת בוראם כפי כח האדם, אבל מצד זה שהוא דעה בוראם

הריץ/י נכאר לעולם מכוסה ונעלם, ~~הוא~~ למעלה מהשנת הנברא, וכמים לים ~~הוא~~

מכסים, שלקולם הוא נחפס בשכל רק בדרך השגה השלילה, וכנ"ל באורך.

ונעוץ הה"ל/הרכב"ב בסוכו וכופו בחלונו. ²⁰⁰

ליום גבול. יהכן לקראוה כים שאין להם סוף, דאף שלפועל יש כים כספר כוגבל

של ספוח, אבל בבח. כיון שהים איננו כלא ויכולים להנסיף עוד כו"כ ספוח,

א"כ הריץ/י כים שאין להם סוף.

כ"ה שבועות הרמב"ם ס"ט הכתוב כמים לים ככמים, שבזה מרמז, ~~בכ"ה~~

משא"כ בהל' תשובה שאינו מקום ביאור ימוה"מ, כ"א (כשמם) דתשובה, ולכן אינו בפרטיות כ"כ.

ב"ה

1

כ" הרמב"ם בהקדמת ספרו במנין המצות על סדר הלכות הרמב"ם וז"ל:
 ספר ראשון - אכלול בו כל המצוות שהן עיקר דת משה רבינו ע"ה וצריך
 אדם לידע אותן חלה הכלל כגון יהאוד השם ב"ה, וכו' וקראתי שם ספר
 זה - ספר המדע, עכ"ל.
 מבואר מדבריו שכחב חלה בספרו מה שיש לו דין קדימה בסדר הלימוד.
 ויעויין בהקדמה לפני ^בשכ" וז"ל, אדם קורא בתורה שנכתב חלה ואח"כ
 קורא בזה ויודע ממנו חושבע"פ כולה ואינו צריך לקרות ספר אחר ביניהם,
 ע"ל. היינו דקבע סדר לימוד כל החורה, קודם לימוד תושב"כ ואח"כ ספר ג
 הרמב"ם, ובסדר לימוד זה קבע הל' מדע לראשונה ובוה גופא ^{כ"ב}הל' ^{כ"ג}הל'
 יסוה"ת בראשונה, שמכ"ז ^{ז"ל}בבא"ד דס"ל להרמב"ם דלימוד הלכות אלו קודם ^{ז"ל}כל
 דבר ^{כ"ד}בתושב"כ. ובהל' יסוה"ת גופא ^{ז"ל}הל' החיוב ללמוד ולידע לראשונה
 יסוד היסודות ועמוד החכמות, המתבאר בארבעה פרקים הראשונים, דכל הלכות
 אלו הם (גם) חלקי מצות האמונה וכמשנ"ת.^{ז"ל}
 אלא דצ"ע דפרק ד' מיסוה"ת הי"ג כ" הרמב"ם וז"ל; ואני אומר שאין
 ראוי לסייל בפרדס אלא מי שנחמלא כריסו לחם ובשר כו' לידע האסור
 והמותר כו' הויות דאביי ורבא, כו', ע"ל. ^{ז"ל}מבואר לכאו' דאין ללמוד הלכות
 אלו, עניני פרד"ס שבין פרקים אלו, עד שיודעים הרבה מהלכות התורה לחם
 ובשר, וביותר יוקשה ^{ז"ל}מ"ש בהקדמתו בסדר לימוד כל התורה שאחרי תושב"כ
 לוכד ספר הרמב"ם ואינו צריך לקרות ספר אחר ביניהם וכמ"ל לעיל, נמצא
 שלפי סדר זה לומד האדם מעשה מכתבה ומעשה בראשית לפני כל תושב"כ ^{ז"ל}פ"ה
 והויות דאביי ורבא, ^{ז"ל}אשם בהקדמה כתב ^{ז"ל}ע"ז דספרו מחאים לקטן ולגדול, וקטן ^{ז"ל}הרי
 בודאי לא מילא כריסו לחם ובשר, ולכאנדה סדר הרמב"ם כאן ב"ש בהקדמתו,
 אחשבה.

הויות דאביי ורבא (פ"ה)
 הויות דאביי ורבא (פ"ה)
 הויות דאביי ורבא (פ"ה)
 הויות דאביי ורבא (פ"ה)
 הויות דאביי ורבא (פ"ה)
 הויות דאביי ורבא (פ"ה)
 הויות דאביי ורבא (פ"ה)
 הויות דאביי ורבא (פ"ה)

והביאור בזה, דבהך דינא דאין ראוי לסייל בפרדס דייק הרמב"ם והגדיר
 הדבר במ"ש שאין לסייל בפרדס, ^{ז"ל}אשם בהקדמה כתב ^{ז"ל}ע"ז דספרו מחאים לקטן ולגדול, וקטן ^{ז"ל}הרי
 בודאי לא מילא כריסו לחם ובשר, ולכאנדה סדר הרמב"ם כאן ב"ש בהקדמתו,
 אחשבה.

ובכללי הרמב"ם (יד [מלאכי כללי הרמב"ם]) יתירה מזה שאפילו בפרטי
 [הענינים סומך על דבריו לפניו], אבל לא על שלאח"ז.

